

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret	Dato: 22.01.02
FRA: Høgskoledirektøren	Arkiv:
	HS-sak: 006/2002

SAK: Handlingsplan for internasjonalisering ved HiST for perioden 2002-2004

Tidl. sak(er):

Kopi til:

Vedlegg: Handlingsplan for internasjonalisering ved HiST
Brev til Int. Forum fra høgskoledirektøren, datert 25.09.00
Brev til avdelingene fra høgskoledirektøren, datert 28.09.01
Høringsuttalelse fra AØA, datert 22.11.01
Høringsuttalelse fra ALT, datert 04.12.01
Høringsuttalelse fra AITeL, datert 13.12.01
Høringsuttalelse fra AHS, datert 14.12.01
Høringsuttalelse fra AFT, datert 16.12.01

Bakgrunn

I møte 22. juni 2000 godkjente høgskolestyret "Strategisk plan 2000-2010". Av denne planen framgår det at internasjonalisering skal være en viktig del av virksomheten ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Høgskoledirektøren ba i brev datert 25. september 2000 Internasjonalt Forum (Internasjonalt Forum består av internasjonal koordinator ved hver avdeling samt fra HA) om å utarbeide forslag til handlingsplan for internasjonalisering. Handlingsplanen skulle ta utgangspunkt i den vedtatte strategiplanen. Fristen for å komme med forslaget var satt til 1. desember samme år. Det skulle imidlertid vise seg at arbeidet var ganske tidkrevende, og siden medlemmene i Internasjonalt Forum har begrensede tidsressurser avsatt til å arbeide med internasjonalisering, ble arbeidet nesten ett år forsinket.

Sentrale dokumenter i arbeidet med handlingsplanen har vært Strategiplan 2000-2010 og Stortingsmelding nr. 27 (2000-2001) "Gjør din plikt – krev din rett". St.m. 27 kom etter at Strategiplan 2000-2010 var vedtatt, og når det gjelder internasjonalisering går stortingsmeldingen på enkelte områder lenger enn strategiplanen. I særlig grad gjelder dette hvilket omfang internasjonalisering skal ha.

I strategiplanen er internasjonalisering og internasjonalt samarbeid nevnt i flere sammenhenger, og det vises til denne planen. Her refereres avsnitt 3.1 om mål:

- *Høgskolen skal utvikle gode samarbeidsrelasjoner til utenlandske institusjoner og fagmiljøer, med vekt på nettverksoppbygging og utveksling av studenter, tilsatte, faglige ideer og kompetanse.*

- *Høgskolen skal fremme internasjonal forståelse og utvikle flerkulturell kunnskap og kompetanse gjennom studentutvekslingen. Minst 10% av studentene ved flerårige profesjonsutdanninger skal ta deler av studiene ved utenlandske læresteder.*

Om strategier heter det bl.a.:

- *Høgskolen skal sette av ressurser for gradvis økning av etablerte utvekslingsprogram, bistand til tilsatte som ønsker utveksling med institusjoner utenfor utvekslingsprogrammene, og bistand til personale som ønsker å delta i andre internasjonale prosjekter med høy faglig prioritet.*

Stortingsmelding 27 har et eget kapittel om internasjonalisering. Her går det også klart fram at internasjonalisering skal være et viktig område ved høyere utdanningsinstitusjoner:

- *Departementet ønsker økt internasjonalisering i de norske utdanningsinstitusjonene. Dette kan fremmes ved å legge økt vekt på deltakelse i programmer og institusjonsforankrede utvekslingsavtaler.*
- *Det bør stilles som krav at alle høyere utdanningsinstitusjoner skal kunne tilby studenter som ønsker det, et studieopphold i utlandet som en del av et gradsstudium. Departementet ønsker samtidig å stimulere til at flere utenlandske studenter tar høyere utdanning i Norge – studenter både fra industrialiserte land og utviklingsland.*

Stortingsmelding 27 og Undervisningskomiteens innstilling viser klart Regjeringens og Stortingets vilje når det gjelder internasjonalisering. På samme måte viser strategiplanen at høgskolen i vesentlig grad ønsker en økt satsning på internasjonalisering. Siden internasjonalisering er ressurskrevende, synes strategiplanen å være noe mer realistisk enn St.m. 27, i alle fall innenfor den tidsramme som vedlagte handlingsplan omfatter.

Høringsrunde og videre bearbeiding

I arbeidet med handlingsplanen har både rektor og FoU-utvalget underveis kommet med kommentarer og innspill.

Forslaget til handlingsplanen har vært ute til høring ved avdelingene. Alle avdelingene har kommet med sine uttalelser. Deler av disse uttalelsene er innarbeidet i den reviderte handlingsplanen. Avdelingenes uttalelser er vedlagt.

Handlingsplanen er en overordnet plan som inkluderer hele høgskolen. Den beskriver de mål og strategier høgskolen som institusjon har for internasjonalisering. I tillegg til denne planen bør det på avdelingsnivå utarbeides handlingsplaner/virksomhetsplaner, som i sin tur beskriver strategier for hvordan den enkelte avdeling skal nå målene for internasjonalisering.

Internasjonalisering medfører mange arbeidsoppgaver. Noen av disse vil ha en sterk felles karakter, mens andre vil være mer knyttet til virksomheten ved den enkelte avdeling. Organisering av arbeidsoppgaver knyttet til internasjonalisering ble ikke behandlet i særlig grad i forbindelse med arbeidet med handlingsplanen. Dette er imidlertid en viktig sak, og høgskoledirektøren mener derfor organiseringen av arbeidet med internasjonalisering må utredes som en del av Org2002. Videre vil høgskoledirektøren påpeke viktigheten av at høgskolestyret og avdelingsstyrene setter av nødvendige ressurser slik at de vedtatte mål for internasjonalisering kan bli nådd. Den nye budsjettmodellen gjenspeiler for øvrig departementets vilje til å bruke modellen som et incitament for økt internasjonalisering ved institusjonene.

Hittil har internasjonalisering ved HiST i stor grad dreid seg om student- og lærerutveksling innenfor de etablerte programmer som NORPLUS og SOCRATES/ERASMUS. Dette vil fortsatt være viktig, men i tillegg vil samarbeid med utenlandske institusjoner om utvikling av fag- og studieplaner spille en stadig viktigere rolle. I en verden med økende globalisering må også solidaritetstanken, det vil si samarbeid med u-land få større plass. Ellers vil det være viktig å bringe "den europeiske dimensjon" eller "den globale dimensjonen" inn i fag som undervises ved HiST. På den måten kan også studenter som ikke reiser ut få del i internasjonaliseringen.

For å fremme internasjonalisering innen FoU er HiST med i et prøveprosjekt som gjelder etablering av "Mid-Scandinavian Office" i Brussel. Dette er et samarbeid med Midt-Sverige-regionen, som i flere år har hatt kontor i Brussel. Hensikten med prosjektet er å "komme nærmere" Brussel og resten av Europa. For HiST dreier dette seg i første rekke om å skaffe kontakter og muligheter for EU-midler til internasjonalt FoU-samarbeid.

Forslag til vedtak

1. Med de endringer framkommet under møtet godkjennes den framlagte "Handlingsplan for internasjonalisering ved HiST".
2. Organisering av arbeidet med internasjonalisering skal inngå som en del av Org2002.

Handlingsplan for internasjonalisering ved HiST for perioden 2002-2004

Godkjent i høgskolestyret:

HISTs strategiske plan 2000-2010 ble vedtatt den 22 juni 2000 av Høgskolestyret. Den tar opp internasjonalisering som et viktig punkt og inneholder en klar målsetting for virksomheten.

Stortingsmelding 27 (2000-2001) "Gjør din plikt- krev din rett" omtaler internasjonalisering i eget kapittel, og gir en klar føring på internasjonaliseringens plass i høyere utdanning:

"Det skjer en omfattende utveksling av kunnskap på tvers av landegrensene. Vårt mål må være at vi er en fullverdig deltaker i dette. Internasjonal utveksling og utvikling av kompetanse er viktig i utviklingen av kvaliteten i utdanningssystemet. "Fri flyt" av kunnskap over landegrensene er en betingelse for utvidelse av kunnskapsbasen".

Med utgangspunkt i de nevnte dokumenter er forslaget til handlingsplan i organisert **henhold** til følgende punkter:

1. Hva forstår vi med kunnskap i det internasjonale samfunn ?

Kunnskapens organisering og utnyttning har tradisjonelt vært knyttet til nasjonalstatens indre og ytre utvikling. I dag er det den ytre utviklingen som preger kunnskapssamfunnets videre organisering. Dette innebærer at uttrykket "kunnskapssamfunnet" nå i langt sterkere grad innehar en internasjonal orientering i all nasjonal utvikling.

De globale utviklingsstrekk har markert seg som en ny utfordring for det internasjonale kunnskapssamfunnet. Nye typer problem stiller nye krav til kunnskapens utvikling og organisering. Kunnskapssamfunnet står overfor sentrale problemstillinger :

- Kunnskapens rolle i den stadig mer omfattende mellomstatlige utviklingen
- Kunnskapens rolle for å forstå og mestre globale utfordringer

Begge har konsekvenser for hvordan utdanning og forskning blir knyttet til mer systematiske forsøk på å fremme og styre kunnskapssamfunnets internasjonalisering. Dette krever videre en mer bevisst organisering og ressursmobilisering ved høgskoler og universitet (Jfr KUF NOU 2000 14 vedlegg 18). Det vil bli omtalt under punkt 7.

2. Hvilke nasjonale målsettinger og utfordringer har vi ?

Det er sterke nasjonale føringer innen området internasjonalisering. Departementet (KUF) ønsker økt internasjonalisering i de norske utdanningsinstitusjonene (jfr. St.meld.27). Dette fremmes ved å legge økt vekt på institusjonenes deltakelse i internasjonale programmer og institusjonsforankrede utvekslingsavtaler. Det stilles som et krav at alle høyere utdanningsinstitusjoner skal tilby studenter som ønsker det, et studieopphold i utlandet som en del av et gradsstudium. Departementet ønsker samtidig å stimulere til at flere utenlandske studenter tar høyere utdanning i Norge - studenter både fra industrialiserte land og fra utviklingsland.

De tilsatte ved institusjonene må også utnytte mulighetene til å delta i internasjonalt forskningssamarbeid. Både institusjonene og den enkelte tilsatte har et ansvar for å legge til rette for deltakelse i slikt samarbeid, slik at norske utdannings- og forskningsinstitusjoner blir attraktive arbeidsplasser for utenlandske vitenskapelig ansatte. Et viktig ledd i dette er å stimulere den enkelte institusjon til å inngå gjensidige samarbeids- og utvekslingsavtaler.

De norske universitetene og høyskolene må også fortsette å bygge opp fagtilbud på engelsk. For en ytterligere internasjonalisering av studietilbudene og studentmiljøene bør disse tilbudene være åpne både for utenlandske og for norske studenter og kunne inngå som en del av en norsk grad. Institusjonene bør selv velge ut hvilke tilbud de vil legge til rette på andre språk. Det er samtidig viktig at institusjonene fortsatt legger vekt på å ivareta rollen som norske kulturinstitusjoner.

Universitetene spiller en viktig rolle i samfunnsutviklingen i mange utviklingsland. Universitetene er mottakere av norsk bistand til kunnskapsutvikling og forskning, og hvor samarbeid og utveksling med utviklingsland står sentralt i norsk politikk. Det norske universitetsråd og Utenriksdepartementet inngikk i 1991 en avtale om kompetanse oppbygging ved universiteter og forskningsinstitusjoner i utviklingsland ,NUFU-programmet/avtalen (Norwegian Council of Universities Committee for Development, Research and Education). Departementet vil blant annet på bakgrunn av NUFU-avtalen vurdere særskilte incentiver for å stimulere norske utdannings- og forskningsinstitusjoner til å inngå gjensidige faglige samarbeids- og utvekslingsavtaler med tilsvarende offentlige institusjoner i utviklingsland (Jfr St.meld. 27). Målet med norsk forskningsbistand og støtte til kompetanse- og kapasitetsbygging i utviklingsland er å bidra til å styrke disse landenes evne til å drive forskning og høyere utdanning.

3. Hva gjøres innenfor internasjonalisering ved HiST ?

HiST tre hovedoppgaver: utdanning, forskning og formidling. Det er viktig at disse tre aktivitetene gjenspeiler seg i det internasjonale arbeidet.

HiST deltar i dag i flere EU- og Nordplus-programmer for utveksling, mobilitet og forskning. HiST har gjennom disse programmene avtaler med utdanningsinstitusjoner i flere land i Europa og Norden. HiST har i tillegg avtaler med utdanningsinstitusjoner utenfor disse programmene.

Vi gir her en kort oversikt over eksisterende programmer og avtaler hvor HiST er deltager.

EU-programmer

Sokrates/Erasmusprogrammer

HiST deltar i flere programmer for lærer- og studentmobilitet, samt arbeid med prosjekter og intensive programmer i Norden og Europa. Programmene er basert på gjensidige avtaler mellom utdanningsinstitusjoner i forskjellige land. Avtalene omfattes av blant annet studieopphold med gjensidige faglige godkjenningsavtaler, ingen studieavgifter og hjelp til bolig etc.

Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci er et EU-program som er mer profesjons- og yrkesrettet. Det gir muligheter for mobilitet og prosjektsamarbeid mellom utdanninger og bedrifter, og involverer både studenter og forskjellige kategorier av tilsatte ved høghskolen. Her er det muligheter for å utvikle mobilitets- og andre prosjekter med et samarbeid mellom høghskolen, praksisfelt og tilsvarende institusjoner i utlandet. Ved HiST arbeides det nå for å utvikle et mobilitets-prosjekt hvor bibliotekene ved alle avdelingene er involverte.

Lingua

HiST har gjennom flere år deltatt i Lingua-program knyttet til læringen av språk, med sikte på å fremme og opprettholde språklig mangfold, forbedre kvaliteten på språkundervisningen samt gjøre lærere i stand til å undervise sitt eget fag på engelsk.

Comenius

Comenius har som mål å heve kvaliteten på skoleutdanningen og styrke dens europeiske dimensjon, særlig ved å fremme tverrnasjonalt samarbeid mellom skoler og bidra til å forbedre yrkesmessig utvikling av personale som er direkte involvert i skoleutdanningssektoren, og å fremme språkinnlæringen og den tverrkulturelle forståelse.

HiST er involvert i :

Comenius 2.1: Samarbeidsprosjekt for utdanning av undervisningspersonell

Comenius 2.2: Individuelle stipend til lærere og lærerstudenter

Nordplus

Også innenfor det nordiske samarbeidet er mobilitets- og samarbeidsprogrammer høyt prioritert . NORDPLUS-programmet har blant annet som målsetting gjennom mobilitetsstipend å bidra til en økning i antallet studenter som tar deler av sitt studium i et annet nordisk land. Arbeidet innenfor Nordplus foregår på de enkelte avdelingene, gjennom nettverkskoordinatorer, og tilsvarende kontaktpersoner for deltakerne i nettverkene. Arbeidet spenner mellom student- og lærermobilitet, enkelte prosjekter og utvikling av felles moduler.

Andre avtaler utenfor programmene

Høghskolen har flere bilaterale avtaler hvor en eller flere avdelinger er involverte. Mange av disse er avtaler som omfatter student- og lærerutveksling. Disse er: Augsburg College (USA), Augustana College (USA), University of South Dakota (USA), Pacific Lutheran University (USA), University of Glasgow (GB) og Leeds Metropolitan University (GB).

Det er også inngått avtaler med utenlandske universiteter som gir høghskolens kandidater muligheter for videre studier fram mot mastergrad. Eksempel er avtale med University of Glasgow og University of Newcastle, Australia. Det vil bli arbeidet med å få inngått flere slike avtaler.

I tillegg fins det andre samarbeidsavtaler som er mer spesielle, og de omtales her hver for seg:

HiST's intensjonsavtale med Betlehem University

HiST undertegnet i 1999 intensjonsavtale om samarbeid med Betlehem University .Ved AHS har Institutt for ergoterapiutdanningen så langt vært sentrale i dette samarbeidet. En lektor fra utdanningen har gjennom et NORAD- finansiert prosjekt deltatt i etableringen av ergoterapeututdanningen ved Betlehem universitet. I tillegg til ergoterapeututdanningen har universitetet utdanninger/fag innen sykepleie, fysioterapi, kjemi, matematikk og biologi . Her kan det være muligheter for et bredere samarbeid innenfor avtalen enn det HiST har i dag.

St. Petersburg Stats Universitet

AØA har i flere år hatt et samarbeid med St. Petersburg Stats Universitet. Samarbeidet omfatter student- og lærerutveksling samt fagutvikling og prosjektsamarbeid. Norske og russiske studenter samarbeider i felles gruppe hvor kommunikasjon foregår over nettet og prosjektrapporten skrives i fellesskap på engelsk.

EuroFaculty - Kaliningrad

Dette er et prosjekt i regi av Østersjørådet om utvikling av høyere utdanning ved statsuniversitetet i Kaliningrad og hvor ett av de to delprosjektene er økonomiutdanning. HIST v/AØA er deltaker i et konsortium som styrer dette prosjektet, og er ansvarlig for fagutvikling og oppbygging av et læresenter. Avdelingen har også tatt imot to doktorgradsstudenter derfra. De andre deltakerne er: Lund Universitet (SE), Georg-August-Universität, Göttingen (DE), Roskilde Universitetscenter (DK) og Kaunas University of Technology (LI). Prosjektet er fullfinansiert av CBSS (Council of Baltic Sea States).

Eritrea

I flere år har Norge gjennom NORAD støttet planene om å få bygd en ny lærerskole i Eritrea. Den skal ligge i byen Keren, som for 10 år siden etablerte en vennskapskontrakt med Heimdal bydel. I dag inkluderer dette også flere skoler i Trondheim og Trondheim Kommune. HiST (ALT) har i denne sammenheng besluttet å utrede på hvilken måte vi kan få i gang et etablert samarbeid mellom HiST og Keren i Eritrea. Mulighetene for at flere avdelinger/utdanninger knytter seg til ett felles prosjekt mot Eritrea bør utredes.

FoU og utviklingsarbeid

HiST har et sentralt FoU-utvalg som har som overordnet målsetting å bidra til å øke omfang og kvalitet av FoU-virksomheten ved HiST. I forbindelse med internasjonalisering av FoU er utvalgets konklusjon når det gjelder status i dag at det - med unntak av en avdeling - synes å være svært få tilfeller hvor faglig tilsatte har forskeropphold i utlandet. Da ser man bort fra konferansedeltakelse og utveksling av lærere i undervisningssammenheng. FoU-utvalget uttaler følgende om mål og begrunnelse for internasjonalisering av FoU (notat 22.05.01-vedlegg 2):

Mål

Det er et mål at det internasjonale aspekt av FoU-virksomheten øker. Dette gjelder både forskningsopphold i utlandet for HiST-tilsatte, og forskningsopphold ved HiST av utenlandske gjesteforskere.

Begrunnelse

Det ypperste innenfor de enkelte fagområder finnes på den internasjonale arena – og det er viktig for HiST å kunne ha mulighet for å være tilstede på denne arena. Internasjonal kontakt er viktig i seg selv siden kunnskaper og innsikt i fagområdet under andre forhold og forutsetninger gir den enkelte bedre grunnlag for egen faglig virksomhet. Deltakelse i bistandsprogrammer vil nødvendigvis medføre at høgsolen må være i stand til å håndtere internasjonal FoU-virksomhet. Det vil virke positivt for å kunne holde på faglig personale og kunne rekruttere nye at det gis muligheter for internasjonalisering i FoU-sammenheng. Lærere som har internasjonal erfaring og internasjonale kontakter vil lettere kunne stimulere og veilede studentene til utenlandsopphold i sine studier.

Mange aktiviteter foregår også i mer personlige nettverk for den enkelte faglige tilsatte uten at dette er nedfelt i institusjonskontrakter. Her er det et kreativt mangfold som man bør ta vare på.

Det er en stor utfordring for institusjonen i større grad å utvikle en internasjonal dimensjon i sitt FoU-arbeid. Dette er forankret i avdelingene. Det må derfor være et klart ansvar for avdelingene å gå inn i områdene og avklare og utarbeide planer for hvordan det kan samarbeides innenfor disse områdene.

Midt-Norsk Nettverk

Midt-Norsk Nettverk (MNN) har i et møte om internasjonalsiering fattet vedtak om å styrke og videreutvikle de deltakende institusjonens samarbeid innen dette området. Det nedsettes en arbeidsgruppe med representanter fra de institusjonene som deltar i nettverket. Arbeidsgruppen skal søke å utvikle videre samarbeidet med utgangspunkt i institusjonenes administrative kompetanse og på basis av konklusjonen fra møtet.

4. Hvilke målsettinger har Høgskolen innen området i henhold til strategisk plan ?

Det er tidligere vist til Strategisk plan og St.meld.27 som sentrale bakgrunnsdokumenter i utkastet til handlingsplan. Her gis en kort skisse på hvilke mål og utfordringer som nevnes i høgsolens strategisk plan:

Høgsolens mål:

- Å utvikle gode samarbeidsrelasjoner til utenlandske læresteder og fagmiljøer, med vekt på nettverksoppbygging og utveksling av studenter/tilsatte, faglige ideer og kompetanse.
- Å fremme internasjonal forståelse og utvikle flerkulturell kunnskap og kompetanse gjennom studentutvekslingen.
- Studietilbudene skal utvikles pedagogisk og faglig i forhold til internasjonale krav.

- Minst 10 % av studentene ved flereårige profesjonsutdanninger skal ta deler av studiene ved utenlandske læresteder (dette innebærer at ca 200 studenter pr år skal reise ut fra HiST).

Utfordringer innenfor internasjonal virksomhet:

- Internasjonalisering skal være en integrert del av virksomheten ved HiST.
- Studietilbudene skal ha et globalt perspektiv mot yrker og fag i en verden i stadig endring.
- HiST skal ha god kontakt med andre utdanningsinstitusjoner av høy kvalitet.
- HiST skal ha samarbeidsavtaler for faglig opphold i utlandet for personalet.
- HiST studenter skal ha gode muligheter til å gjennomføre deler av utdanningen ved et anerkjent utenlandsk lærested.
- Samarbeid med lærested utenfor den vesterlandske kultur skal bli styrket.
- HiST skal ha en velfungerende rådgivingstjeneste for internasjonal virksomhet.
- For sine utenlandske studenter skal HiST sørge for god praktisk og faglig tilrettelegging blant annet i form av særskilte innføringskurs.
- Deler av undervisningen skal foregå på engelsk innen flere av høgskolens studier.

Strategier for internasjonal virksomhet ; HiST skal sette av ressurser for:

- Gradvis økning av etablerte utvekslingsprogram som Erasmus, Leonardo og Nordplus.
- Bistand til studenter som ønsker utveksling med institusjoner utenfor og innenfor etablerte utvekslingsprogrammene.
- Bistand til tilsatte som ønsker utveksling med institusjoner utenfor og innenfor etablerte utvekslingsprogrammene.
- Bistand til tilsatte som ønsker å delta i andre internasjonale prosjekter med høy faglig prioritet.
- Iverksetting av egne innføringskurs for utvekslingsstudentene.

5. Hva ønsker vi å oppnå gjennom internasjonalt arbeid ved HiST ?

Det er svært mange årsaker til at det er ønskelig og nødvendig at HiST skal vedlikeholde og utvikle sitt internasjonale arbeid. Her gis en kort oppsummering av områder som vil være vesentlige å utvikle innenfor virksomheten og bidra til å gi HiST et internasjonalt aspekt.

- Heving av kvaliteten på utdanningen vår.
- Sørge for at vi får en internasjonal dimensjon inn i utdanningene.
- Internasjonale nettverk som vil kunne heve kvaliteten på FoU-arbeidet.
- Økt konkurransedyktighet.
- Fredskapende og globalt ansvarlig virksomhet.
- Kulturpolitisk arbeid og kulturell brobygging.
- Studenter og tilsatte gis mulighet til innsikt i de globale utfordringene vi står overfor
- Studentene vil få innsikt og erfaringer fra andre kulturer, holdninger og verdier.
- Studenter tar med seg nye erfaringer innenfor sitt utdanningsfelt, - framtidige jobbfelt
- Å utdanne våre studenter til aktivt å kunne ta del i den økende globalisering.

6. Hvilke delmål har vi og hvilke tiltak må settes i verk ?

Strategisk plan gir overordnede mål og føringer. Målformuleringen innebærer en bred satsing på internasjonalisering, og angir også at HiST vil sette av ressurser for at målene skal nås. Det vil konkretiseres tiltak innenfor fire hovedområder:

a. Internasjonalisering og utveksling av vitenskapelig og administrativt tilsatte

Høgskolen i Sør-Trøndelag skal være en utfordrende og utviklende arbeidsplass. Viktige virkemidler i dette er de tilsattes muligheter for mobilitet og faglige opphold ved læresteder i utlandet. Dette bidrar til å etablere nettverk, utvikling av egen kompetanse og fag i henhold til internasjonal utvikling. Videre kan et slikt nettverksarbeid bidra til utvikling av samarbeidsprosjekter, gi kunnskap om andre lands/institusjoners utvikling innenfor de ulike felter og bidra til at utdanningene her ved HiST utvikles i henhold til internasjonal standard.

Dette gjelder alle grupper tilsatte, og i forhold til ulike typer programmer, avtaler, og oppholdets lengde. Som det også fremgår av St.meld.27 har deltagelse i europeiske samarbeids programmer bidratt til økt grad av utveksling av vitenskapelige personale. Dette bidrar ikke bare til internasjonalisering av norsk høyere utdanning, men gir en positiv fagutvikling av miljøene. Like viktig er det at tilsatte får internasjonal erfaring fra undervisning.

Delmål: HIST skal ha samarbeidsavtaler for faglig opphold i utlandet for personalet. Minst 20 % av de tilsatte bør ha et studieopphold på minimum en ukes opphold pr. år.

- Tilby språkundervisning for ansatte hvert år. Det arrangeres et engelskkurs for tilsatte innen vår 2002.
- Utvikle eksisterende velfungerende nettverk.
- Ta i bruk EU-prosjektet Leonardo da Vinci for tilsatte og studenter.

Delmål: HIST skal aktivt legge til rette for at flere lærere/gjesteforelesere/ forskere/ internasjonale kontakter har opphold ved avdelingene.

- Tilrettelegging av mottak gjennom etablering av boligavtaler, økonomi m.m
- Etablere et samarbeid med NTNU om leie av leilighet/bolig for utenlandske gjesteforelesere.
- Informasjon og markedsføringstiltak om utdanningstilbudene ved høgskolen.
- Nettverksutvikling og institusjonelle avtaler
- Etablere oss som mottakere av stipendiater.

Delmål: HiST skal legge til rette for at tilsatte skal opparbeide kontakter/nettverk med kollegaer i utenlandske institusjoner

- HiST skal legge til rette for at tilsatte skal kunne delta i internasjonale kongresser/konferanser

- Det skal oppfordres til at tilsatte skal delta i internasjonale kongresser/konferanser med framlegg av "papers".
- Det skal oppfordres til at tilsatte som deltar i internasjonale kongresser/konferanser skriver artikler/publiserer.

b. Internasjonalisering og studentutveksling

Studentene er mer internasjonalt orientert enn tidligere og kan i økende grad velge utdanning i andre land. For studenter innebærer mobiliteten språklæring og kjennskap til et internasjonalt arbeidsliv. Høgskolen og avdelingene må arbeide aktivt med å få flere studenter inn til HiST fra utenlandske læresteder. Nye nettverk må etableres slik at mobilitet i større grad integreres i utdanningene og vi bør ha en større gjensidighet i mobiliteten. Dette er for å gi studenter et etterspurt tilbud om delutdanning i utlandet, og vil sannsynligvis være et konkurransefortrinn når studenter velger høgskole. Det må derfor taes et aktivt standpunkt og arbeide for at denne mobiliteten også kommer Høgskolen til gode gjennom gjensidighet i avtalene. HiST bør i stor grad velge unna læresteder/land hvor studenter må betale store beløp i skolepenger uten at disse utdanningssystemer er kvalitativt bedre enn andre.

HiST må også vurdere de seinere års erfaringer med en utvikling hvor utenlandske læresteder i større grad enn tidligere oppsøker studentene ved hjelp av rekrutteringsagenter. Disse tilbyr sine tjenester gratis, og er hovedsakelig representanter for private læresteder i engelskspråklige land hvor studieavgiftene kan være høye. De tilbyr både informasjon og hjelp til praktiske spørsmål, og er sterkt delaktige i den eksplosive økningen i antall norske studenter i Australia. Lånekassen betaler nesten 500 mill. kroner i gebyrstipend årlig til disse studentene, og dette har blitt et svært aktuelt diskusjonstema i mange fora. Disse agentene bidrar til å styre strømmen både av studenter og penger, og det blir ingen gjensidighet i utvekslingen. Denne utfordringen må tas alvorlig.

Langt færre studenter kommer inn til utdanningene enn antallet som reiser ut. Dette har blant annet sammenheng med språk da nesten all undervisning ved HiST foregår på norsk. Et av de områdene avdelingene ønsker å utvikle sitt engasjement på, er nettopp gjennom utvikling av engelskspråklige tilbud/moduler/innføringstilbud. Dette kan gjøres i fellesskap av flere fagmiljøer, og kan også være et tilbud til de norsktalende studentene.

Delmål: Minst 10 % av HiST studentene skal ta deler av studiene (grunnutdanningene) ved utenlandske lærersteder.

- HiST skal etablere avtaler med attraktive læresteder i utlandet.
- Tilsatte må gis mulighet til nettverksoppbygging med studentdeltagelse.
- Det skal gis informasjon og rådgivning til studentene som ønsker delutdanning i utlandet. Brosjyre materiell skal utvikles videre på fellesnivå.
"Søker du ut" skal oppdateres årlig, og være felles for høgskolen.
Web sider oppdateres kontinuerlig med aktuell info.
- ECTS- (European Credit Transfer System) beskrivelser for alle fagområder skal utvikles. HIST skal utvikle og ta i bruk fagbeskrivelsene etter ECTS-systemet.
HIST skal utvikle en felles ECTS info pakke. Alle utdanningene utvikler ECTS fag-beskrivelser innenfor sitt fagmiljø.
HIST v/Internasjonalt Forum utvikler og vedlikeholder fellesdelen.
Alle utdanningene vedlikeholder informasjonen innenfor sitt fagområde.

- Det skal kunne gis oppdatert informasjon om finansieringsordninger til både studenter og tilsatte.
- Hver avdeling skal avsette ressurser til rådgivingstjeneste for internasjonal virksomhet. Rådgivere skal kontinuerlig oppdateres i form av tilgjengelig materiell, kurs infomøter og besøk på aktuelle studiesteder.
- Godkjenning: Utdanningene skal arbeide aktivt med studietilpasninger og godkjenningsordninger som gjør det enklere for studenter å reise ut.
- Høgskolens studieprogram må tilrettelegges slik at det gir muligheter for utveksling.

Delmål: HiST ønsker at tilsvarende antall studenter som reiser ut fra HiST skal komme inn til høgskolen fra utenlandske læresteder.

- Aktiv markedsføring av høgskolens utdanninger.
HiST's web sider med felles informasjon på norsk og engelsk skal utvikles og vedlikeholdes i henhold til forskjellige målgrupper.
Hver avdeling organiserer og utvikler sine web-sider på norsk og engelsk ut fra sine fagtilbud.
- Informasjonsmateriell må utarbeides.
Brosjyremateriell på engelsk og norsk i henhold til aktuelle målgrupper skal oppdateres og videreutvikles jevnlig.
- Boligordning for studentene gjennom vedlikehold av avtalen HiST har pr. i dag med SiT.
I tillegg må det skaffes boligavtaler for kortopphold for studenter (2-6 uker).
- Fadderordning skal etableres
Det skal utvikles fadderordninger, hvor studentene ved sine organisasjoner må involveres.
Det skal i samarbeid med Studentparlamentet arbeides for å etablere en slik ordning ved høgskolens avdelinger. Sosiale/kulturelle arrangement for innkomne studenter hvert høst- og vårsemester.
- Norsk kurs skal holdes hvert høst- og vårsemester.
- Etablere HiST-kurs (kultur og samfunn) for utenlandske studenter to ganger i året.
- Det skal tilrettelegges for økning av antall kvotestudenter.
- HiST skal yte økonomiske støtte til prioriterte studenter med et dårlig økonomisk utgangspunkt i forhold til det høye prisnivået i Norge.
- Undervisningsmoduler på engelsk skal utvikles.
Hver avdeling utvikler minst to undervisningstilbud/moduler på engelsk .Tilbudene må være markedsført innen 2003.
Det arbeides aktivt med å utvikle et felles nettbasert fagtilbud på engelsk (samarbeid mellom AITeL , Høgskolen i Tessaloniki og Høgskolen i Groningen). Intensjonen er at disse fagene skal kunne inngå direkte i en bachelor-grad ved alle institusjonene.

c. Forsknings- og utviklingsarbeid

FoU-virksomheten ved HiST skal knyttes opp til undervisning, praksisfelt og yrkesutøving. FoU-virksomhet og internasjonalt arbeid knyttes naturlig sammen gjennom bruk av nternasjonale kontakter, nettverk, og utvikling av prosjekter gjennom dette. Det internasjonale aspektet er slik en naturlig del av høgskolens forsknings- og utviklingsarbeid, og bidrar til å heve kvaliteten og sikre at høgskolens utviklingsarbeid er i tråd med internasjonal standard, nivå og kunnskapsfokus.

Norge er et rikt land, og har som dette et særskilt ansvar for utvikling og velferd i et internasjonalt perspektiv. I Verdenserklæringen om høgre utdanning for det 21.århundre, artikkel 15, finner vi disse formuleringene:

”Prinsippet om solidaritet og ekte partnerskap mellom høgre utdanningsinstitusjoner over hele verden er avgjørende for en utdanning og opplæring på alle områder som bidrar til forståelse av globale problemer, av betydningen av demokratisk styresett og kvalifiserte menneskelige ressurser som kan løse slike problemer, og av nødvendigheten av å leve sammen med ulike kulturer og verdier”.

” Prinsippene om internasjonalt samarbeid basert på solidaritet, anerkjennelse og gjensidig støtte, ekte partnerskap som tjener partnernes interesser på en rettferdig måte, samt verdien av å dele kunnskap og knowhow på tvers av landegrensene, bør være ledetråden i forbindelsene mellom de høgre utdanningsinstitusjonene både i utviklede land og i utviklingsland

Dette er et ansvar som høgskolen skal ivareta gjennom utvikling av prosjekter med et bistandsrelatert perspektiv, samtidig som høgskolens bredde i kompetanse og kunnskap skal utnyttes.

I et slikt prosjekt skal flere av avdelingenes fagmiljøer kunne delta. ALT har nylig startet undersøkelser om mulig samarbeid i Keren i Eritrea. Dette er et prosjekt som bør vurderes med tanke på at flere avdelinger ved HiST kan involveres. Det samme er AHS's kontakt og avtale med Betlehem University.

Mulighetene for at flere avdelinger/utdanninger knytter seg til ett felles prosjekt bør utredes og gis høy prioritet ved HiST.

Delmål: Samarbeid med læresteder utenfor den vesterlandske kultur skal styrkes.

- Det skal utvikles et fellesprosjekt hvor samtlige avdelinger er involvert, og med et bistandsrelatert perspektiv.
- Vurdere mulighetene for et sterkere samarbeide med humanitære organisasjoner gjennom utviklingen av slike prosjekter.
- I størst mulig grad rette arbeidet inn mot satsingsområder hvor det er etablerte programmer med mulig økonomisk støtte.

Delmål: Fou-prosjekter med internasjonale samarbeidspartnere skal støttes økonomisk

- HiST skal etablere et fond som skal tildele midler til prosjekter med et bistandsrelatert perspektiv.
- Minst to av høgskolens avdelinger skal samarbeide om prosjektet for at det skal kunne gis støtte for å bidra til å lage fellesprosjekter mellom avdelingene.

Delmål: Det skal legges til rette for samarbeid om høgskolens internasjonale kontakter.

- Avtaler om samarbeid med utenlandske institusjoner skal undertegnes på HiST-nivå.
- Samtlige avdelinger skal informeres om utvikling av nye samarbeidsavtaler, for om mulig å knytte seg til avtalen.

- Det skal opprettes en web-side hvor blant annet informasjon om skolens internasjonale besøk, kontakter, prosjekter skal legges inn.

d. Internasjonalisering som tema i utdanningene

Ikke alle studenter reiser ut. HiST må på ulike måter arbeide for å gi de studentene som ikke reiser ut en internasjonal dimensjon i utdanningen sin.

Delmål: De enkelte studietilbud skal tilrettelegges slik at de inneholder en internasjonal dimensjon.

- Det skal utvikles engelskspråklige moduler hvor norskspråklige studenter kan delta
- De enkelte utdanningene skal ha internasjonale temaer som kan videreføres bl.a. i prosjektarbeider.
- Det skal utvikles/knytte seg til allerede eksisterende nettbaserte moduler (ODL – Open Distance Learning) som gir studenter ved hjemmeinstitusjonen muligheter til å delta i internasjonal undervisning.
- HiST er allerede engasjert i ISFIT (Internasjonal StudentFestival i Trondheim”. Dette engasjementet skal økes gjennom økte studentdeltakelse.

7 Hvordan skal vi organisere internasjonalt arbeid fremover ?

Internasjonalt arbeid ved HiST er organisert ved at det er avsatt ulike ressurser på hver avdeling. Hver avdeling har en internasjonal koordinator som har ivaretatt den praktiske og delvis den faglige delen av virksomheten. Ellers er virksomheten i stor grad basert på engasjement og initiativ fra fagpersonell i varierende omfang.

De internasjonale koordinatorene fra hver avdeling sammen med en hovedkoordinator fra Høgskoleadministrasjonen utgjør i dag Internasjonalt Forum (IF). IF er ikke gitt noe mandat, og er ikke et forum/utvalg med en definert posisjon. Dette bidrar til uklarheter, og en noe problematisk beslutningsprosess. Arbeidsfordelingen mellom avdelingene og sekretariatet er ikke definert og er uklare. Forumet har i hovedsak arbeidet med å koordinere avdelingsvisse oppgaver samt fordeling av stipend og mobilitetsmidler.

Organiseringen har fungert dårlig i forhold til framdrift og utvikling av internasjonal virksomhet ved HiST. Det er nå viktig å komme fram til en god organisasjonsform for virksomheten hvor en kan involvere administrasjon og fagmiljøer med god forankring i ledelsen ved avdelingene for å oppnå de mål som skisseres i strategisk plan. Fagmiljøene må i stor grad være utgangspunkt og initiativtakere til forskning, utvikling, prosjekter og oppgaver innen området. Fagmiljøene har kontakter, nettverk, kompetanse og kunnskap som basis i utviklingen av den internasjonale virksomheten.

HiST har i Strategisk plan skissert store oppgaver innenfor området. Nasjonalt legges det sterke føringer for økt innsats innen internasjonalisering i universitets- og høgskolesektoren. Forumet mener at de store og framtidige utfordringene som ligger i dette må vurderes på bakgrunn av de erfaringer som er gjort ved HiST når det gjelder organisering og framdrift av arbeidet. I tillegg må det også sees på hvordan andre høgskoler av samme størrelse som HiST nå ønsker eller planlegger sitt arbeide innenfor området. IF mener derfor det er nødvendig

med en mer helhetlig vurdering av hvordan arbeidet bør organiseres innenfor høghskolen og de enkelte avdelingene. Hvis Internasjonalt Forum skal bestå videre, må behovet for et mandat og en mer definert rolle og posisjon for forumets arbeid og funksjon innenfor høghskolen vurderes.

Delmål: Det skal etableres en hensiktsmessig og effektiv organisering av arbeidet med internasjonalisering.

- Det skal fastsettes en effektiv arbeidsfordeling mellom de ulike enheter.
- Det skal etableres en god og effektiv rådgivingstjeneste for internasjonalisering ved høghskolen.

Delmål: Arbeidet med internasjonalisering skal være meritterende for de som aktivt deltar i dette.